
Fra: Mork John Bernhard <john-bernhard.mork@trondheim.kommune.no>
Sendt: 4. mai 2011 14:14
Til: Lovavdelingen
Kopi: Winsnes Elisabeth Myran; 'Roy Hedly Karlsen'; 'Ronald Eriksen Brevik'
Emne: Svar på høring til ny vergemålslov

Hei.

Viser til høring om forskrift til den nye vergemålsloven.

Vi har drøftet vergeordningen med to av våre mest brukte advokater. Nedenfor (nederst) i denne mailen, vedlegges kommentarene fra disse. Adv. Roy H. Karlsen har opprinnelig skrevet mailen i sort skrift. Advokat Ronald Eriksen Brevik tiltrer hans mail og har i tillegg tilført egne kommentarer i blå skrift.

Trondheim Overformynderi er enige i de problemstillinger som reises og drøftes fra advokatene.

I forbindelse med spørsmålet om faste satser for verger, er vi redd for at det kan vise seg vanskelig å skaffe kvalifiserte verger til mange hjelpetregende dersom faste satser blir praksis.

I tillegg merker vi oss også at det er foreslått inntektsgrense for offentlig dekning. Hjelpetregende under overformynderiet er en svært sammensatt gruppe, hvor størrelse på pensjon ofte ikke har sammenheng med den generelle økonomien til vedkommende. I praksis kan et menneske med minstepensjon ha større evne til å dekke kostnader til hjelpeverge enn en person med høyere pensjon/inntekt. I dag er offentlig dekning skjønsmessig i hvert enkelt tilfelle, ut fra vedkommendes generelle økonomi, betalingsevne og levekår.

Vedrørende avlønning av verger som skal betales av den hjelpetregende, så må det utredes hensiktsmessige "lønnssystemer" for innberetning av lønn, arbeidsgiveravgift/sosiale kostnader/pensjon for vergen. Er det slik at den hjelpetregende blir arbeidsgiver når det ikke er en næringsdrivende som er verge? Eller ser en for seg andre løsninger for avlønning? Hvordan skal avlønning skje i praksis når det offentlige dekker honoraret? Vi kommenterer dette i sammenheng med at alle ytelser over kr. 4.000 vil være innberetningspliktige, så lenge vedkommende ikke er ansatt i et selskap som fakturerer den hjelpetregende (f.eks. advokater).

I dag er advokater forsikret. Hva er evt. synet på forsikringskrav til andre verger?

Vedrørende fremtidig forvaltning av hjelpetregendes midler, så er Trondheim Overformynderi av den oppfatning at en variant av fellesforvaltning bør videreføres hos fylkesmannen. Å forvalte egne konti til hjelpetregende i forskjellige banker, oppfattes som å "gå tilbake i tid".

I tillegg er det et legitimitetsaspekt som er viktig å ha en oppfatning av. Det dreier seg om rentebetingelser på forvaltede midler. Hjelpetregende og familie/pårørende oppfatter ofte forvaltningen som en "tvang" fra det offentliges side. Her kommer svært gode rentebetingelser som en dempende faktor. Eksempelvis så ønsker kanskje familie at forvaltningen av midler bør stå i aksjer/fond/eiendom m.v. i håp om bedre avkastning enn det bankene gir. Når vi kan fortelle at vi leverer vesentlig bedre avkastning enn en bank kan gi, så blir de fleste meget "vennligstilte" og dette demper konfliktnivået mellom overformynderiet og den hjelpetregende og hjelpetregendes familie/pårørende. Det samme gjelder mindreårige, der foreldre kunne ønsket å forvaltet midlene på helt annen måte enn overformynderiet ønsker, for å trygge midlene.

Med hilsen
Trondheim kommune

John B. Mork
Overformynder

Besøksadr: Munkegt. 1
Postadr.: 7004 Trondheim
e-post: john-bernhard.mork@trondheim.kommune.no

Fra: Ronald Eriksen Brevik [mailto:ronald.brevik@riisa.no]
Sendt: 3. mai 2011 08:32
Til: Roy Hedly Karlsen; Mork John Bernhard
Emne: SV: Kommentarer til ny vergemålslov

Enig i det Roy skriver!

Jeg har lagt inn noen kommentarer, med blått

Fra: Roy Hedly Karlsen [mailto:rhk@christianwiig.no]
Sendt: 02. mai 2011 21:46
Til: 'Mork John Bernhard'
Kopi: Ronald Eriksen Brevik
Emne: Kommentarer til ny vergemålslov

1. Innledning

Vergesakene har endret seg drastisk de siste år. Tidligere var en hovedtyngden av oppdrag knyttet til eldre person, ofte boende på sykehjem, uten nære pårørende til å bistå seg. Nå er det svært mange relativt unge myndlinger med problem med psykiatri og/eller rus. Pårørende stiller i mindre grad opp i disse sakene. Vi merker at færre pårørende vil påta seg jobben som hjelpeverge. De har ofte slitt med saken i flere år før det oppnevnes hjelpeverge, og ønsker ikke ytterligere involvering etter at hjelpeverge er oppnevnt.

De mest arbeidskrevende sakene er saker hvor myndlingen sliter med psykiatri og/eller rus. Dette er en voldsomt økende gruppe. Disse myndlingene har ofte svært lav inntekt og mye gjeld. Disse er også de mest krevende myndlingen, de tar ofte kontakt med stadige nye krav mv. Enkelte kontakter oss så ofte som 3-4 ganger pr dag.

Det er vår oppfatning at mange saksbehandlere og ansatte (på sonekontor, personalbaser mv) i kommunen overlater "alt" til hjelpeverge når slik er oppnevnt. Vi opplever tidvis en "hjelpesløshet" blant ansatte i hjelpeapparatet, de ringer til oss om det meste. Vi må

- søke om det meste av vedtak i hjemmet,
- søke om transportkort,
- søke om honnørbevis,
- søke om hjelpemidler,
- deltakelse på ansvarsgruppemøter
- søke om sosial støtte; økonomisk hjelp,
- håndtere/koordinere alt av installering/bestilling; tlf, kabel-tv, strøm, aviser, (dette gjentar seg hver gang noen flytter),
- søke utsettelse av betaling regninger, all kontakt med kreditorer,
- kontakt med behandlere, sosionomer, personal på psyk. sykehus mv
- all kontakt med NAV

Ansatte på sykehus og sykehjem gir som regel klar beskjed om at de ikke har kapasitet til å foreta innkjøp mv. Hva gjør man da når myndlingen ikke har pårørende som kan bistå? Skal vi foreta disse innkjøpene selv, eller skal myndlingen forbli uten de ting han/hun trenger? Vi har hatt eksempler på saker hvor myndlingen ikke eier "nåla i veggen" og ingen i det kommunale hjelpeapparat har villet/kunne gjøre innkjøp. Da har vi selv måttet foreta innkjøp når vedkommende skal etablere seg i bolig med f.eks base. Siste året har jeg hatt to slike svært omfattende saker.

Det er en stor økning av "gjeldssaker". Dette var saker som NAV tidligere tok seg av selv. NAV-reformen er nok skyld i denne økningen.

Det er viktig at de nye ordninger gir det enkelte overformynderi handlingsrom tilpasset de enkelte sakene. I Trondheim har vi flere store psykiatriske sykehus med mange pasienter med behov for mye hjelp. Uten at jeg vet det, er det grunn til å tro at Trondheim har mange flere tyngre saker enn f.eks Bærum.

2. Kommentarer til høringsnotatet

Pkt 5.5

Settevergens rolle i saker for domstolen bør presiseres. Det er tidvis stor uklarhet om settevergens rolle i f.eks dommeravhør av barn, både før, under og etter selve avhøret. Usikkerhet finnes hos både dommere, bistandsadvokater, politi/påtalemyndighet og ansatte hos Barnehuset. Ofte blir det uklare om hvem som gjør hva, herunder settevergens formelle rolle. Det bør videre sies noe om forskjell i rolle i forhold til barn over/under 12 år (forklaringsplikt eller ikke).

Det er særlig etterarbeidet som oftest blir uklart da oppnevningen som regel kun gjelder bistand knyttet til selve avhøret. Om setteverge skal si noe om erstatningskrav mv. senere, så må oppnevning formelt utvides. I NOU 2006:10 fremgår det følgende på side 232:

"Etter vergemålsoven § 15 vil en person være inhabil som verge for sitt barn dersom ektefellen er mistenkt i saken. I praksis oppnevnes det likevel ikke setteverge for barnet dersom den ene av foreldrene tar barnets side. Utvalget mener ikke å endre denne praksis"

Fornærmedeutvalget foreslo å viderføre dagens praksis.

Praksis i dag er at det oppnevnes setteverge i forbindelse med selve avhøret. Det oppnevnes som regel ikke setteverge for å ivareta barnets rettigheter etter strprl/strlov dersom den andre av foreldrene tar barnets side. Da er det denne foreldre som tar beslutninger mht bl.a erstatningskrav. Dersom begge foreldrene "står mot" barnet, så skal det oppnevnes setteverge ift rettigheter etter strprl.

Dette kan bli endret med ny vergemålslov. Departementet foreslår i Otprp nr 10 for 2008-09 at inhabilitet skal reguleres i ny lov § 34. Begge foreldrene vil normalt være inhabil i slike situasjoner. Da skal det oppnevnes setteverge, men det legges til grunn at settevergen legger betydelig vekt på foreldrenes syn når det ikke strider mot barnets interesser som fornærmet eller etterlatt i en sak. Settevergen skal også høre barnet og ellers opptre med barnets beste for øyet. Det vil måtte innebære betydelig merarbeid for setteverge for å sette seg inn i den enkelte sak; avklare hva som er best for dette barnet i denne konkrete sak.

Konklusjon: settevergens rolle i saker for domstolen bør utdypes nærmere.

Pkt 6.2

Hva er konsekvensen ved brudd på meldeplikt?

Kan f.eks kommunen bli erstatningsansvarlig ved brudd på meldeplikt dersom dette har medført økonomisk tap for myndlingen?

Pkt 7.2

Jfr det som er skrevet under pkt 1 ovenfor er det urealistisk å tro at foreslåtte godtgjøring skal kunne dekke det reelle arbeidet med disse tyngre sakene. Det er ofte i disse tyngre sakene at det benyttes advokat.

Dette avhenger selvfølgelig av hvor strengt en unntaksbestemmelse praktiseres.

Spørsmål om unntak mht godtgjøring bør kunne avgjøres ved oppnevning. Overformyndertiet har da som regel en klar oppfatning av om dette er en krevende sak eller ikke. Unntak mht godtgjøring kan da f.eks tidsbegrenses til det første år dersom man ønsker å se utviklingen av saken. Det blir urimelig å kreve søknad om unntaksregel fra vergen etter at alt arbeidet er gjort. Vergen må sannsynliggjøre behovet for at unntaksregelen kommer til anvendelse. Da bærer vergen risikoen. Det er mitt inntrykk at advokater brukes i saker som er krevende, da vil unntaksregelen ofte komme til anvendelse...formodentlig.

Ved godtgjørelse iht timebruk; hvilken timesats skal brukes for adv.ass og sekretær?

Skal vergen kunne tilpasse mengde arbeid etter godtgjøringen eller kreves det at vergen utfører det arbeidet som anses nødvendig ut fra myndlingens behov uavhengig av hva som godtgjøres?

Fastpris rammer også de "enkle" myndlingene eller der hvor pårørende bistår mye, de som ikke koster f.eks mer enn kr. 3.000-5.000 pr år. Er det rimelig at disse skal belastes med en høyere sum?

Jeg ser at det anbefales at det oppnevnes "vanlige verger" som selv engasjerer advokat etter behov. Det kan fort bli en dyr løsning da advokatene ofte tar en høyere timepris. I tillegg vil det da påløpe mva på salæret.

Jeg tror det vil være fullt mulig å finne andre aktører (rettshjelpere/regnskapsførere) til de enkle vergeoppdragene. Utfordringen blir i de tunge vanskelig sakene. Jeg forstår det slik at det allerede i dag er betydelige utfordringer for å skaffe nok hjelpeverger. Dersom noen av advokatene også frasier seg dagens oppdrag av økonomiske hensyn, vil dette skape ytterligere problem.

Skal en myndling med rettslig handleevne og god økonomi kunne tilby seg å betale mer enn fast godtgjøring dersom han/hun ønsker en konkret hjelpeverge som ikke aksepterer den faste godtgjøringen?

Pkt 7.2.3 bør også gjelde for personer som hjelpeverge engasjerer på vegne av myndlingen. Mange myndlinger har mye penger. Noe vil bruke dette på ferieturer, bl.a. til syden. Dersom de ikke har pårørende, er de ofte avhengig av bistand fra andre.

Setteverge/settehjelpeverge/hjelpeverge med begrenset mandat; godtgjørelse etter faktisk medgått tid som i dag?

Jeg mener det er prinsipielt feil med "stykkpris" i saker hvor det ikke er samme som betaler i alle saker. Det vil være annerledes i saker hvor Staten betaler, da kan en for så vidt forsvare en stykkprisordning, slik det er i fri rettshjelpsaker.

I forslaget er det tatt med en unntaksbestemmelse der en fast årlig sats "ville gi en for høy godtgjøring eller for lav", ut fra et særpreget innhold eller omfang. Jeg ser for meg at dette kan bli uforutsigbart. Advokater kan oppnevnes som profesjonell verge, honorert etter standardsatsene, eller som advokat etter fri rettshjelpssats der det er behov for advokat i oppdraget, altså uten hensyn til standardsatser.

Jeg har gjort en enkel undersøkelse i egen portefølje, av 19 saker jeg var hjelpeverge i hele 2010. Ingen av disse er nye saker, dvs. jeg har valgt saker med oppstart i 2007, 2008 og 2009, og sett på omsetning i disse sakene i 2010. I disse 19 sakene varierer salæret fra 3 000 til 26 000. Gjennomsnittet er 11 000. Erfaringen er at det er vesentlig mer arbeid i saker ved oppstart av sakene, snittet i oppstartsåret vil sannsynligvis ligge vesentlig over kr 11 000. Av disse 19 sakene, ligger 2 på kr 5 000 eller mindre, 5 på kr 15 000 eller mer. Det framgår ikke av forslaget om disse vil være aktuell for individuell fastsetting av salær.

Avlønning som "Profesjonell verge" med standardsatsen 7 500 vil være uaktuell for advokat, kr 10 000 vil sannsynligvis også være for lav, hvis ikke en får en "romslig" praksis for å honorere de med for eksempel 50% mer enn kr 10 000 pr år, individuelt.

Det er foreslått at lønn til verge opp til kr 4 000 skal være skattefri. En godtgjørelse til næringsdrivende (advokat) på kr 7 500 vil etter skatt være lavere enn dette! (forutsetter opp mot 50% marginalsatt) Kr 10 000 vil etter skatt tilsvare ca kr 6 000.

Hvor advokat brukes som profesjonell verge, mener jeg dagens ordning (som er nært opp til unntaket i forslaget – der det er behov for advokat i oppdraget) i Trondheim fungerer utmerket! Fri rettshjelpssats for advokat, og avtalt sats for saksbehandler. Det vesentligste av arbeidet utføres i dag av saksbehandler, ikke advokat, jeg vil anta 80-90% av timene i mine saker utføres av saksbehandler! Standardsatsene som foreslås vil sannsynligvis føre til en vesentlig reduksjon i antall vergesaker ved vårt kontor. Forhåpentligvis står det da andre yrkesgrupper klar til å ta over.

Pkt 7.4 og 7.5

Det er den løpende likviditeten som oftest sier noe om evne til å kunne betale egne utgifter. Om formue består av f.eks liten leilighet som myndling er avhengig av, så kan ikke den tas "til inntekt" for evne til å betale egne utgifter. Myndling kan ikke selge leiligheten for å dekke egne utgifter dersom øvrig inntekt/formue ikke er nok.

Jeg mener det ikke er noen grunn til å fravike inntekts- og formuesgrensene i fri rettshjelp for hvem som skal betale selv.

ADVOKATENE MNA
CHRISTIAN WIIG & CO AS

Med vennlig hilsen

Roy H. Karlsen
advokat

Tel.: + 47 73 87 43 06
Fax: + 47 73 87 43 01
Adr.: Pb. 896 Sentrum, 7409 Trondheim
E-post: rhk@christianwiig.no
Web: www.christianwiig.no
